

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Kaj storiti, če kak naročnik „Sl. Gosp.“ ne dobi?

V tem naročniku in opravništvu „Sl. Gosp.“
nevšečem slučajih se mora izostala številka reklami-
rati, pa kako? No, vzeme se pol pole navadnega
papirja, ki se kakor list ali pismo zloži, ali zape-
čatiti se ne smeje. Znotraj se zapiše: Jaz J. J.
zadnje številke . . . „Sl. Gosp.“ nisem prejel, te-
daj njo reklamiram. Zunaj pa se zapiše:

Slavnemu opravništvu „Slov. Gospodarja“ v
Reklamacija. Mariboru. (Marburg.)

Opazka: Take reklamacije se naj pošiljajo
brez koleka ali marke, t. j. brezplačno in se naj ne
pozabi zunaj zapisati: reklamacija, drugače bi pla-
čilo nas zadelo.

Neredi, mudnost ali morebiti zlobnost poštnih
uradov pa se naj zanesljivo opravništvu naznani,
da se to zamore pritožiti pri višjem poštnem uradu
v Gradci, kder bo „Sl. Gosp.“ gotovo prodrli. Vsaj
plačuje više 700 fl. na leto za poštni kolek. Mora
se mu tedaj postrčiti, kakor vsakemu drugemu listu,
bodi si Nemeč, Lah ali Madžar.

Opravništvo „Sl. Gosp.“

Cesar Ferdinand I. Mili.

Preuzvišeno našo cesarsko rodbino je dohitela
žalost, ki ob enem zadeva vse avstrijske narode,
vso Avstrijo. Stric sedaj vladajočega cesarja,
svitli cesar Ferdinand je v slovitem gradu českih
kraljev v zlati Pragi na praznik sv. apostolov
Petra in Paula ob 3 popoldne 82 let star umrl.

Ferdinand bil je kot prvorojeni sin cesarja
Franca I. rojen 19. aprila 1793. Bil je od mladih
let bolehav pa vendar prijaznega milega srea.

Njegov oče Franc I. ga je dal l. 1830. pri
ogerskem zboru v Požunu s krono sv. Štefana
slovesno kronati za ogerskega kralja. Leta 1835.
je cesar Franc umrl in sedaj mu je sledil Ferdi-
nand I. Tri leta poznej bil je tudi v Milanu ven-
čan kot lombardski kralj. Leta 1846. je cesarstvu
pridobil mesto Krakov. Če se je cesar Franc
včasih precej ostro kot vladar obnašal in v 25letni

vojski s Francozi nesrečo in srečo umil prenašati,
bila so za milo in dobrotljivo sree Ferdinandovo
viharna leta 1848 in 49 presilna in pretežavna.

Dasiravno je nezadovoljnejšem skoro vse dovo-
lil, so vendar čedalje huje razsajali. Moral je 2 krat
iz Dunaja pred puntarsko drhaljo bežati, prvič v
Innsbruck na Tirolskem, drugič pa v Olomuc na
Moravskem, kder se je cesarjevanju odpovedal ter
cesarsko oblast in krono izročil bratovemu sinu,
sedaj vladajočemu cesarju Francu Jožefu I. Sam
pa se je podal v Prago, kder je v kraljevskem
gradu prebival vse svoje ostale žive dni. Le po
letu se je preselil v grad Ploškovice. S politiko
se ni nikdar več pečal. Mesta Dunaja ni smel
nihče v nja navzočnosti omeniti. Živel je za se in
za — uboge.

Iz njegovega cesarjevanja omenimo sledeče
zanimivosti. Dokler je cesar Ferdinand vladoval,
imeli smo še srebrn denar. Z eno dvajsetico si
več opravil, kakor sedaj s papirnatim goldinarjem.
Za njegovega vladanja smo Slovenci dobili Novice
l. 1842. in škofa Slomška l. 1846. Vojaki so
dobil večjo plačo in od 14 na 8 let znižano služ-
bovanje. Omislil njim je samokresnice (Perk-
sionsgewehre). Črez 1200 črevljev široko Donavo
je dal potegniti krasni železni most, ki veže Budo
in Pešt. Priskrbel je za Donavo parobrodno dru-
štvo, za Trst pa slavnoznani: Lloyd, ki s svojimi
ljadjami avstrijsko kupeljo širi po jutrovih deželah.
Tudi prve železnice je dal cesar Ferdinand staviti
in velikanski 20.000 črevljev dolgi most, ki Benet-
ke s kopnim veže, je njegovo delo.

Po pravici in resnici cesarska pa je bila
njegova radodarnost in darežljivost. Veliko
tisoč in tisoč ljudi in na stotine zavodov, šol
in cerkva za njim žaluje, ker so zgubili svojega
cesarskega dobrotnika. Ravno ova izredna, darež-
ljiva njegova usmilečnost ga dela ljudem nepozab-
ljivega. Zgodovina ga bo poznala in slavila kot
Ferdinanda Milega. Kolikor ova lastnost in
čednost pri Bogu velja, to pa kažejo znane be-
sede Gospodove:

Blagor usmilenim!

Cerkvene zadeve.

Svetoletne procesije v Mariboru se obhajajo 4. 11. in 18. julija. Prve se je več ljudi udeležilo, kakor so nekateri strašljivi poprej mislili.

Dijake na gimnaziji v Linci so grdi frajmaurerji k sebi zvalili in hudo zapeljali. Morali so njim prisegati, da ne bodo verovali v Boga. Zraven še so bili zapeljani v nespodobno ponočevanje, pijančevanje in žalostno zaničevanje vsakega resnobsnega učenja. Ubogi stariši, ubogi otroci!

Koroško kat. polit. društvo v Wolfsbergu je na čast papeževe 30. letnice obhajalo sijajn zbor. G. Pongrac, deželni poslanec, je poročal o delovanju deželnega zbora in ljudem povedal, da nova šola zahteva 260.000 fl. na leto, med tem ko je stara s 8000 izhajala. Ljudje so se jako začudili. Naposled je drugi govornik dokazival resnico ostrih besed, da je liberalizem toliko, kakor sleparija, kar je temeljito dokazal na sadu, katerega liberalizem rodi.

Sijajn bil je tudi shod katol. pol. društva za Česko v mestu: Krumavi. Sešlo se je više 800 odličnih Katoličanov. Navdušeno so govorili knez Švarcenberg, grofa Šönborn in Thun, profesor Drost in proš dr. Loberšiner.

Prusi so te dni zaprli nekega župnika in tako izpolnili veliko številko 2000. Toliko mešnikov je že kaznovanih. Niso pa všteti izgnani jezuiti in drugi redovniki. Kardinal in nadškof grof Ledohovski je že zaprt 527, njegov prvi pomočni škof 240, njegov drugi pomočni škof 270 dni, škof Padrbornski je bil v ječi 150 dni in so ga potem v trdnjavo (festengo) zaprli. Tudi nadškof Kolinski in škof Trijerski bila sta več tednov v zaporu.

Po tem takem je veliko farovžev praznih, ljudje nimajo službe božje, cerkveno premoženje, šole, kloštri in drugi zavodi so proči. Ali vse to trpijo Katoličani s čudovito udanostjo v božjo voljo in z nenavadno srčnostjo. Bog, odpusti njihovim sovražnikom, Katoličanom pa daj potrebne potrpnosti!

Gospodarske stvari.

Nekoliko ravnil, po katerih gre pri izrejevanji svinj ravnati.

I.

M. Sedanji svet od dne do dne več mesa povžije. Umen kmetovalec mora toraj svojo skrb na one domače živali obračati, katere več ko druge mesa dajajo. Svinja sicer ne vrže toliko in tolikovrstnega dobička ko goveja živina, vendar pa je korist njena tolika, da je vse kmetovalčeve skrbi vredna. Dostikrat se pa reja svinj ravno v takih krajih v nemar pušča, v katerih bi reja ravno te domače živine lahko postala vir premožnosti

in gmotnega blagostanja. Številke iz večjih mest kažejo, da je v zadnjih letih potreba svinjskega mesa razmeroma k drugemu mesu izdatno poskočila. —

Svinja zahteva po svojih prirodnih darih in telesnih lastnostih tudi posebne střežbe. V njih se nabajajo neka posebna nasprotja, ki jih mora tisti dobro poznati, ki se z rejo in pitanjem svinj peča. Na jedni strani svinja hitro raste, kri v njej živo in naglo kroži in je žival dražljive nature, na drugi strani pa je, posebno izraščena in pitana, zaspana in lena in za življenje le malo hrane potrebuje. Mast se njej tako silno in hitro nareja, da se ner edkokrat primeri, da se njej še celo mišice v mast spremenjati začno. Pa ravno pri krmetini se včasih najmanjši pogreški in spregledki prav občutljivo kaznujejo. Sploh pa se sme reči, da se na svinje v gospodarstvu vse premalo skrbi obrača. Toraj ne bode odveč nekoliko praktičnih skušenj, kakor jih Dunajski list „Pract. Landw.“ prinaša, našim bralcem podati, katere se posebno na krmljenje, rejo in oskrbovanje krmetine nanašajo. —

Svinja je vsežrna. Njen želodec je miščast in kožnat, kakoršen vseh mesožrečev. Čreva pa so 10krat daljša, kakor celo njeno truplo, tedaj blizo take dolgosti, kakor pri živalih, ki se rastlinstva živé. Tako je svinja sposobna meseno in rastlinsko hrano povživati. Toraj če hočemo, da se hrana svinjam polagana tudi popolnoma porabi in v svinjskem telesu v nam koristne in rabljive dele predela, se mora hrana pred polaganjem nekoliko prirediti in pripraviti. Ker je svinja zelo hlastava in požrešna; gre velik del povžite hrane nežvekan in naprebavljen od nje in toraj v škodo celemu gospodarstvu. To mora kot poglavitno ravnilo pri svinjereji veljati in marsikateri slab izid in škodljiv nasledek pri reji in pitanju svinj se ima zanemarjenju te resnice pripisati. Učeni možje so po skušnjah dokazali, da gre pri 1½ leta stari svinji, kateri se celo nezdrobljeno, nekuhanu zrnje polaga, nad 50%, t. j. nad polovico povžite hrane neprebavljene brez koristi od nje.

Pripravlja se pa svinjam hrana ali s kuhanjem ali s parenjem. Tako pripravljena hrana je svinjam najbolj tečna. Seveda tam, kjer so drva draga, je tako pripravljanje tudi drago, ki se pa s tem poplača, da se živini polagana hrana tudi popolnoma porabi in v nam koristne dele spremeni. Gospodarstva, ki imajo katero postransko obrtnijo, pri kateri je kuriti treba, zamorejo najprej tako postopati.

Drugi načini pripravljanja hrane, kakor ugrevanje po sam sebi, kisanje in tako dalje, so sicer dober kup pa bolj škodljivi in nevarni. Potrebujejo namreč natančnosti in velike pazljivosti, kakoršne pa ravno pri služabnikih, ki imajo navadno svinje na skrbi, le malokdaj najdemo. Krivo pripravljena ali pokvarjena hrana pa ne stavlja samo zdravja v nevarnost, ampak je tudi na drugi strani

za gospodarja velika škoda, ker gre tako veliko hrane pod zlo.

Hrane iz rastlinstva so:

1. Stročnati sadeži: bob, grahor, grah, leča, fižol. Vsi ti sadeži se odlikujejo med drugimi po obilnosti beljakovine, ki njo imajo v sebi in so posebno za pitanje kakor ustvarjeni. Po njih postane meso in slanina jedrnatata. Polagajo se tudi kot postranska hrana k gomolnati hrani, t. j. h krompirju, korenju, pesi itd. Vendar pa se ne sme pozabiti, da so vsi stročnati sadeži težko prebavljivi in da zlasti mlajši živini radi koliko in druge črevesne težave napravljajo. Tudi zgoščujejo kri, kar ima ravno pri svinjah dostikrat škodljive posledice. S tem pa ne rečemo, da bi se mlajšim živalim celo ne smeli polagati, ampak le toliko hočemo povedati, da je treba pri krmljenju s stročnatimi sadeži velike natančnosti in previdnosti. Treba je, da se taka krma dobro pripravi in kot postranska hrana takim živežem prideva, ki bolj hladijo in čvrstijo, kakor na primer to vsi gomolnati sadeži delajo.

Za breje in doječe svinje stročnata hrana ni kaj dobra. Sto in sto skušenj je to že pokazalo. Kajti porodne organe preveč draži. Škodljiva je mladičem in starkam, ker mleko po njej nekako greni. Pri sesajočih prascih napravlja trebušne zapreke, debelo kri in mrtvudne boleznin in vsled teh dostikrat pogin. Navadno poginejo prasci, ki na prednjih sezih sesajo, najpoprej, in tisti, ki so izmed vseh najmočnejši.

Vprašanja v kmetijskih rečeh.

H. Več oči — več vidi, več rok — več opravi, tako tudi več ljudi — več presodi, kar posebno v gospodarstvenih rečeh velja, katere se zraven naravnih ved na skušnje opirajo. Bilo bi želeti, da bi umni kmetovalci svoje poskušnje in njih vspeh po „Slov. Gosp.“ priobčevali, pa tudi, kdor želi čez kakšno reč poduka in razjasnila, naj bi svoja vprašanja postavil, katera bi se skušenim gospodarjem za odgovor predložila.

V prid vinorejcev stavim ta-le vprašanja in prosim za odgovor:

1. Lansko leto so v spomladi, meseca majnika, vinogradi močno pozebli, in tedaj so nekateri svetovali, da se naj ozebljene mladike potrgajo, drugi pa so rekli, da je boljše vse pri miru pustiti. Kaj pa je poskušnja pokazala, ali je bilo boljše mladike potrgati ali ne? Kaki bili so nasledki?

2. Lesa začne povsod manjkati. Mnogo se ga vsako leto porabi za vinogradno kolje, pa tudi stroški za kolje, ki je dostikrat slabo in le kratek čas trpi, so veliki; kaj bi bilo storiti, da bi kolje bilo bolj trpvino? ali bi kazalo spodujo stran kolja s terom napojiti, kako se to ima zgoditi in kakošen je bil vspeh?

3. Lani so si marsikateri gospodarji mlatilnice omislili. S kakošnim vspehom so delo oprav-

ljali? Katere sorte so najbolj priporočanja vredne? Kateri drugi stroji za kmetijstvo so priporočila vredni? —

Prosimo uljudno odgovorov. Radi njih bodemo priobčevali. Vred.

Zavolj trtne uši pozivlja štajerski deželni zbor vinogradne posestnike na Štajerskem, naj pazijo v svojih vinogradih. Hitro ko zadenejo na trse, ki nenavadno slabo rastejo ali čijih listje pred časem veneti začne, naj njih izkopljejo in ravnateljstvu vinorejske šole v Mariboru pošljejo, da se tukaj trs s koreninami vred na tanko preiskuje. V Brežicah so sicer nekoliko trsevja iz Klosterneuburga, kder se je ovi trsev sovražnik že zaplodil, nasadili, vendar do sedaj trtne uši še nikder niso našli.

Sejmovi meseca julija. 12. jul. na Planini, v Rogatci, v Šoštanji. — 13. jul. pri sv. Duhu v Ločah. — 25. jul. v Dobovi, v Pleterji in pri sv. Rozaliji pri Celji.

Dopisi.

Od Nove cerkve. († V. Senegačnik) ali po domače Poznak bil je na vse strani izvrsten mož.

Živel je s svojo ženo, čeravno je bila veliko starejša od njega, čez 25 let v lepi krščanski ljubezni in zastopnosti. Kot hišni gospodar je bil skrben, tako, da je svoje, prej zadolženo posestvo lepo povzdignil, ter se lahko štel med premožniše. Pri vsem tem bil je dobrotljiv in radodaren. Tega so pričla njegovi posli, ki so po več let pri njem z veseljem služili, ter zdaj za njim solze prelivajo. Poznakova hiša je bila vedno gostoljubno odprta. Tamkaj so našli mnogi njegovi prijatelji in znanci vselej veselega, postrežljivega gospodarja, ki je z njimi rad tudi kako veselo zapel.

Svoje krščanske dolžnosti je rajni Poznak s celo svojo družino zvesto spolnoval. Vsak teden si ga lahko videl večkrat pri sv. meši. Cerква mu je bila sploh sila pri sreči. Kot njen večletni ključar je skrbel goreče za njeno čast in kinč. Kderkoli je videl, da je potrebno kaj popraviti, si je zato vselej pridno prizadeval, ter mu ni nikdar pretežavno bilo, po fari od hiše do hiše za čast Božjo pobirati. Pa tudi sam iz svojega je mnogo daroval za hišo Božjo. Tudi ga ni bilo nikdar sram, čeravno je bil rajni eden znamenitnih faranov, o večjih praznikih si obleči meznarsko oblačilo, ter pri službi Božji pomagati. Bil je sploh ponižen in pohleven mož.

Tudi gledé narodnosti je bil Poznak vedno zvest katolišk Slovenec, kar je pokazal večkrat pri raznih volitvah. Stal je kakor skala za pravično reč. Tudi tebe, mili „Gospodar“, je rad prebiral, ter je bil tudi tvoj naročnik.

Da za takim, posebno za cerkvo nenadomestljivim, možem cela fara žaluje, to je pokazal nje-

gov pogreb. Skazala mu je zadnjo čast silna množica, ne samo iz domače, ampak tudi iz sosednih far in obilne solze so spričevale, kako je bil rajni spoštovan in ljubljén. Slišal se je le en glas: Škoda za takega moža. Govorili so mu ginjaivo nagrobnico prečastiti gospod kanonik Franc Juvančič.

Rajni Poznak je umrl nagle, neprevidene smrti, tako, da že ni mogel več sv. zakramentov prejeti, niti svoji ženi, žlahti in znancem srečno reči. Naj pa bo meni, njegovemu prijatelju, v teh vrsticah dovoljeno, da vam v tolažbo povem: zadnja beseda rajnega je bila: Jezus! — katerega je celo življenje ljubil in mu zvesto služil — tedaj pa tudi smemo upati, da je pri njem milost našel. Ohranimo ga v pobožnem spominu, dokler se zopet ne vidimo. Sploh vsi Slovenci ga pa lepo posnemajte. Naj v miru počiva!

Iz Podjunske doline na Koroškem. (Ferline). 21. junija t. l. so v senožetji v Ulinčah fantje juckajé mahali s koso po visoki travi. Ali naglo njih vriskanje potihne; zakaj iz Obirske gore se pripodi huda nevihta, katera začne seno, ki je še v lehah ležalo, tako sukati, kakor da bi ga kdo na motovilo navijal. Zdaj se vzdigne kvišku in od sena (2—3 centov) ni bilo več ne duha ne sluha; popolnoma je zibnilo. To je spaka (hudičevo delo) je djala, to videvša, stara babica; ali pa so to storili coprniki, ki se po meglah vozijo. Vsi delavci zbežijo v hišo, in si še le upajo odahiniti, ko njim gospodar razjasni, da to ni družega, kakor tako imenovani: ferline (Wirbelwind.)

Našli so seno čez 2 dni na Rebrci v gojzdu po drevji in grmovji natrošeno; ferline je tedaj seno 2 uri daleč nesel. *)

Iz Celja. (Slovenci, ne stavite v loterijo.) Nedavno umrl je v naši fari mož že v visokej starosti. Ubog je bil tako, da ni imel toliko, da bi se mu iz lastnega premoženja bil krščanski pokop priskrbeti zamogel; zato mu ga je njegov brat preskrbil. Med zapuščino, katera ni bila 10 fl. vredna našel je brat blizo 4 funte težkih loterijskih listov v 18 zvezkih, vsakega po 100 fl.

Rajni ni imel, kolikor se more vedeti, drugih strasti, pa v loterijo je že veliko let stavil. Imel je poprej lepo lastno hišo. Tisto je prodal in za vsem 1800 fl. zastavil, pa nikdar se ni čulo, da bi bil terno zadel. — Jasen dokaz, da po loteriji človek le uboža.

Iz Ljutomera. (Odpisovanje davkov, — gasilci, — nemčurski trgovci.) Lani, kakor tudi letos je mnogo posestnikov bilo po toči poškodovanih in ta škoda se je po tukajšnjem finančnem inšpektorji preiskala. Vendar ne zastopimo, kako da se nam že v prvem letošnjem polletji odpustek lanske štibre še odpisal ni, akoravno se je to v sosednem ormužkem okraji, kateri k mnogo

vekšemu okrajnemu glavarstvu spada, — že nekda zgodilo. — Ta gospod finančni uradnik si je pri tej priliki lepo svoto zaslužil, ter pobotnico hitro napravil in svoj zaslužek pri štibrinem uradu vzdignil, delo pa drugim prepustil, kar je mnogo krivo, da se je ta stvar tako zavlekla. Zato se letos poškodovani razgovarjajo, ali bi, ali nebi naznanili svoje škode, da bi se ista precenila. Mnogo med njimi je proti, ker bi bilo to samo dotičnemu uradniku na korist. Po mojem mnenji morale bi se take škode, kakor drugod, — po županih in cenilnih možeh preiskati in vestno preceniti, potem bi se državi mnogo stroškov prihranilo. — No, o tem bi se še mnogo pisati dalo, pa to bodem za drugokrat prihranil. (Prosimo! Vred.)

Včeraj so se ljutomerski „feierberki“ z ogerškimi bratili, in pri tej priliki skusili, kateri med njimi bolje gasiti ve, to se zastopi, da ne z vodo ampak s pivo in vinom; bolj „gmenj“ tudi s kakšnim „frakelnom“. Pokazalo se je, da so se v tem gašenji že jako izurili, ker ni bilo celo noč do belega dne miru, in se je čul iz vsakega kota kak hripav glas: „lib vaterland mokst ruig sein, stet noh di boht am rain“.

Danes pa trudni okoli hodijo in gledajo v — prazne mošnje. Res pomilovanja vredni ljudje. — Usmili se njih tedaj, okrajni zastop! Dozvoli njim vsaj nekoliko podpore! Hvaležni ti bodo in se trudili, da v gašenji ne zaostanejo. — Naši nemškutarji so zares jako smešni ljudje. Pri vsaki priliki bi radi pokazali svoj nemšk značaj. Bismark njim je Bog, a drugo vse ni nič. Narodnjake in narod slovenski, med katerim živijo, na katerega so navezani, da jim je mogoče obstati, pa zasmehujejo. Ali sedaj, ko so oni že tak oholi, bode treba, da se tudi naše ljudstvo nekoliko zdrami in ne podpira slovenskemu rodu sovražnih trgovcev in obrtnikov, temuč da idemo pri tem svoji k svojim. V prvi vrsti nam je potrebno enega odločno narodnega trgovca, da se v Ljutomeru naseli, katerega že za naprej zagotovljamo, da bomo skrbeli mu za vsestransko podporo. Vsled tega koraka ne bode naše ljudstvo na svoje zaklete protivnike navezano.

Iz Ljubljane. (Zviti nemčurji). Naši nemčurji so pri volitvah za kupčijsko zbornico pokazali, da jim nobeno sredstvo ni preslabo, ako le povspešuje njihove črne namene. Da bi bili proste kmečke ljudi ložej pregovorili, slepili so jih s tem, da bo nova kupčijska zbornica zmanjšala patentni davek. Lehkoverni volileci so jim verjeli ter volili od njih priporočane nemčurske kandidate. Prav na tak način hočejo zmagati pri prihodnjih volitvah za deželni in državni zbor. Toda voda, na katero love priprosto ljudstvo, zdaj niso davki, ampak duhovska bera. Iz raznih krajev se namreč poroča, da uradniki sklicujejo župane, ter jih izprašujejo, so li za to, da se bera odpravi. Vsakdo izmed njih meni, da bodo ljudje potem rešeni vsakor šnega plačevanja ter radostno pritrdi, da je

*) Lepa hvala g. dopisniku za dopis in prijazni opominji! Vred.

za to. Da bi to pritrnilo imelo več veljave, morajo se na ponujeno njim polo papirja podpisati. Toda vse to, kar sem dosedaj omenil, je le nekaka priprava za pravo reč. Če hočete, da se bo bera odpravila, pojasnujejo potem ti zvijačniki, potem morate skrbeti, da pri prihodnjih volitvah volite take poslance, kateri bodo na to tudi delovali. Dosedanji vaši (narodni) poslanci pa bere nikdar odpravili ne bodo“. Zdržujemo se vsake nadaljnjše besede, ter le ljudstvo opozorujemo na to, da z odpravo bere nihče ne bo na dobičku, marveč na zgubi. Ljudje bodo morali bero z velikimi denarnimi zneski odkupiti. Skušnja pa uči, da ljudje veliko laglje plačujejo polagoma vsako leto nekoliko v žitu, kakor da bi pa naenkrat morali plačati vso odškodnino. Dubovnom pa hočejo na ta način že zdaj pičle dohodke še bolj znižati, ter učiniti, da bi s prostim ljudstvom nikdar v pravo prijateljsko dotiko ne prišli. Zarad tega so bili nemčurski poslanci postaven načrt o odpravi bere že letošnjemu deželnemu zboru predložili, pa narodni poslanci so takoj prevideli, kam pes taco moli, ter so se tej postavi uprli. Upamo, da bodé naše ljudstvo sprevidelo, kaj je zanj bolj koristno, in da se nemčurskim tičem ne bo vsedlo na limanice.

Iz Braslovč. (Požar — konjska bolezen). V vesi Spod. Gorče pri Braslovčah so pretekli teden pogoreli 3 kmetje: Cunder, Kos in Slokan. Poslednji je v 5. letih že 2 krat pogorel pa nobenkrat ni bil zavarovan. Ob takih nesrečah pač človek živo čuti potrebo zavarovanja. Zato rečemo: dajte se zavarovati, kateri še niste zavarovani. Seveda utegne kdo ugovarjati, kde pa bodemo denarjev vzeli? Res je tako. Ali boljje storimo, če par kozarcev vina manj pijemo, prihranjen denar pa na zavarovanje obrnemo.

K mnogim nesrečam, ki nas letos tlačijo, dobili smo še neko konjsko bolezen. Sedaj bi njih silno potrebovali, pa nje moramo imeti doma v hlevih bolene. Bog pomози!

Iz Brebrovnika. (Iz šale žalostna resnica). Pri nas sta se pred kratkim 2 dečka za „špajs“ metala. — Eden je bil kopač, drug pa krojač. — Krojač je imel v životniku (prsniku) nekatere igle zapičene. — Ker navadno krojači niso jako močni, je bil tudi pri tem slučajji krojač od kopača slabiji in je tedaj kopač krojača „hitil“, ter tako močno na njega padel, da mu je v životniku zapičene igle popolnem v rebra potisnil. — Sedaj začnejo igle pipati, toda izmeknejo le povsodi kake pol igle, ker so se pretrle. — Polovica od igel je ostala v telesu. Mislite si to bolečino! — Ne more ležati, ne sedeti, ne dihati, ker, če se količkaj zgane, ga strašno zaboli. — Umrl ni, vendar pa po izrekih zdravnikov, in kakor se dosedaj videti da, ne bo nikoli popolnem zdrav. — To so nasledki takih pobalinov, ki na drugo ne mislijo, kakor na pijačevanje, metanje in prete-

panje, ter ne premislijo, kaka nesreča utegne iz „špajsa“ priti!

Sploh pa prihaja naša mladež čedalje bolj hudobna in razposajena. Nekateri ne more iz krčme, če koga do krvavega ne pretepe ali pa da sam črnega hrbta ali krvave glave domov ne nese. Da bi se to enkrat na bolje obrnilo!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Najvažniši prigodek pri nas je smrt in pogreb cesarja Ferdinanda I. V soboto je bil slovesen sprevod mrličev na praški kolodvor. V nedeljo po noči so ga pripeljali na Dunaj in položili na oder v dvorni cerkvi. V torek 6. jul. od 2—5. ure popoldne bil je sijajn pogreb. Cesar in cesarica, skoro vsi udi cesarske hiše, potem ruski in pruski cesarjevič, laški kraljevič, in druga duhovna i svetna gosposka in brezštevno ljudstvo ga je spremilo. Srce v srebrni posodi so prenesli v Avguštinsko cerkvo, obisti v stolno cerkvo sv. Štefana, telo pa v rakev kapucinske cerkve. Tukaj počiva Ferdinand I. Mili zraven Franca I. Jožefa II. in Marije Terezije. Naj počiva v miru!

V Brnu na Moravskem je 43 fabrikantov tkalcev (med njimi je 33 Judov). Ti fabrikanti so svojim delalcem dnino za 60% skrajšali. To je 16.000 ubogih delalcev primoralo, da so delo popolnem opustili. Mislili so, da bodo fabrikante k povišanju dnine primorali. Ali goljufali se so. Neusmiljene fabrikante je vse podpiralo, za uboge reveže delalce se pa nihče ni potezoval. Zato so nekateri zopet začeli delati. — O tem liberalnem in neusmiljenem tlačnji delalcev bodemo prihodnjie obširnije govorili.

Razne stvari.

(Mili darovi) za po toči poškodovane v Konjiški in Slov. bistriški dekaniji: prenesek 148 fl. 80 kr. na dalje so darovali g. profesor Majciger 2 fl., fara vuhredska 5 fl. in fara sv. Jurja pod Tabrom 15 fl. 34 kr. Nekdo 5 fl. Skupaj 176 fl. 14 kr.

(Doneske za Val. Oroženov) spomenik položili so gg. Jos. Lipold 2 fl., Jan. Lipold 5 fl., Anton Leban 1 fl., Laykauf 1 fl., Pirš 1 fl., Bičman 1 fl., Goričan 1 fl. in Glažer 1 fl., vsi iz Mozirja; Jeraj (Mokrin) iz Rečice 1 fl.; Mikuš in Špenda iz G. Grada in Krulec iz Ljubna vsak po 1 fl., Vrednik Sl. Gospodarja 3 fl. Nekdo 1 fl. Skupaj 21 fl.

(Tolovaja) Toros Josip in Mauer Jovan, iz Gradiške doma, sta namenila pri sv. Roku na Sotli oropati cerkvo, pa sta bila odgnana in Toros tudi vjet. Pri njem so se našli odtrgani kosi monštrance in srebrn križec. Odposlali smo ga v Celje.

(Obesil) se je zopet nek vojak, husar, v Mariboru in sicer v gojzdu na slovenski Kalvariji.

(*G. Miklošič*) znani in izvrstni učitelj na pripravniki v Mariboru bil je po deželnem šolskem svetovalstvu častno poklican v Gradec, da ondi učiteljskim pripravnikom slovenskim razlaga vspešno podučevanje slovenskih otrok.

(*Kmetijsko šolo*) napravi Kranjska dežela za svojo Dolenjsko stran. V ta namen se je kupila grajšina Grm blizu Novega mesta za 70.000 fl.

(*V Buda-Pešti*) je povodenj in toča podrla 25 hramov, podplavila 50 in poškodovala več, kakor 200. Više 200 ljudi pogrešajo. Na budinskih goricah je 3 milijone škode. Cesar so ubogim poslali 5000 fl.

(*Tiskar Janšič*) v Mariboru namerjava tiskarsko podružnico napraviti v Ptuji in ondi izdajati nemškutarsk listič.

(*Strela ubila*) na vedrini je Gregorinčiča na Cvenu pri Ljutomeru, kedar se je po deteljo peljal.

(*2500 fl. podpore*) je štajerski deželni odbor dovolil iz deželnega zaklada po toči poškodovanim Konjiškega in Slov. bistriškega okraja.

(*Oficirji*) domačega regimenta Hartung so izstopivšemu in izvrstnemu trobcu J. Jenko-tu, Slovenecu, kupili novo krilasto trobento (Flügelhorn) za 100 fl.

(*Za noslanje*) so lani Štajerci potrebovali 1065 centov tobaka.

(*Hudobneži*) so na tržaški stezi v Tepini blizu Konjic 47 lepih dreves zlobno uničili.

(*Ptujski fortšritlarji*) hočejo v Ljutomeru in v Rogatci sklicati shode. Teh pa je treba?

(*Samoumori na Koroškem*) V Celovci sta se 2 vojaka ustrelila, 1 hlapec obesil, v Bleibergu pa neka žena; v Belaku se je pravnik ustrelil; v Resahu se je stavec, v Paternijonu pa nek kmet obesil. — Vse to se je zgodilo v 14 dnevih!

(*Huda nevihta in povodenj*) je bila po Pekerskih vinogradih in v Lembahu, ter je vinograde globoko zdrila in planjave poplavlila, tudi strela je v nek kostanj udarila.

(*Č. g. Jožef Kukovec*) je imenovan za župnika pri sv. Andrašu v Slov. goric. — Živijo!

(*Dražbe*) 9. julija Klasine v Račjem, 2150 fl. (2.) — 12. julija Furek v Sp. Hajdini, 435 fl. (1.) — Svenšek v Sakli, 1225 fl. (3.) — 13. julija Šetine v Trnji, 2135 fl. (1.) — Klaužer v Vetrniku (3.) — 14. julija Zapušek v Šoštanji 1015 (2.) — Amon v Krčevini 2250 fl. (1.) — 15. jul. Vračič v Sp. Jakobskem dolu, 6282 gld. (3.) — 16. julija Gregorec v Rakovcih 925 fl. (3.)

Listič vredništva: Bl, g. F, Č. v Zr. župan pri sedanjih postavah nebi ničesar opravil. Na Dunaji stavijo hiše v petek i svetek! Od sv. gore prihodnjič!

Loterijske številke:

V Trstu 3. julija 1875: 77 52 69 18 34.

V Lincu " " 31 90 13 82 85.

Prihodnje srečkanje: 17. julija 1875.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptuju		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	4	20	3	50	4	70	3	90
Rži "	3	50	3	—	3	60	3	—
Ječmena "	2	70	3	—	3	10	—	—
Ovsa "	2	10	1	90	2	30	—	—
Turšice (koruze) vagan	3	—	2	50	3	50	2	40
Ajde "	2	60	2	30	3	—	2	20
Prosa "	3	30	—	—	3	40	3	—
Krompirja "	1	40	1	50	1	70	—	—
Seua . . . . . cent	1	50	1	60	1	—	1	—
Slame (v šopkih) "	1	40	—	—	—	80	1	30
" za steljo "	—	90	—	—	—	60	—	—
Govedine funt	—	25	—	26	—	26	—	22
Teletine "	—	25	—	26	—	27	—	22
Svinjetine "	—	28	—	28	—	30	—	28
Slanine "	—	38	—	—	—	39	—	44

Najnovejši kurzi na Dunaju.

	fl.	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gld. 20 kr. %	70	30
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	164	50
Ažijo srebra	100	30
" zlatá	5	23

Vožnji red pri južni železnici.

G. Od Zidanega mosta do Brežic.

Postaje.	Poštni vlak.		Poštni vlak.	Poštni vlak.
	zjutraj.	opolud.		
Zidani most	prihod	4.20	12.28	po noči. 12.51
	odhod	4.53	1. 8	zjutraj. 6. 8
Sevnica		5.33	2. 6	6.44
Reichenburg		6. 3	2.50	7.11
Videm		6. 15	3.19	7.21
Brežice		6.40	4. 5	7.42

H. Od Brežic do Zidanega mosta.

	zjutraj.		opolud.	zvečer.
	zjutraj.	opolud.		
Brežice	9. 4	12.30	9.26	
Videm	9.25	1. 7	9.47	
Reichenburg	9.40	1.37	10. —	
Sevnica	10.16	2.19	10.36	
Zidani most	prihod	10.56	3. 4	11.18
	odhod	12.26	3.45	zjutraj. 5.51

v CELOVCI NA KOROŠKEM.

Sirovi loj

kapljata vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,

Ropihlica za loj, svečarja in milararja.

zaloga vžigalnih, svečilih in masličnih travn

Drva na ponudbo.

Na prodajo ponujam 40 seznjev dobro suhih borovih drv, ki so 36" dolga. Kdor njih želi, ta se naj oglasi pri

Fr. Pečnik-u,

posestniku v št. Danielu;

3—3 poštna postaja Prevali.

V založbi Matija Gerberja v Ljubljani so ravno kar na svetlo prišle lične bukve:

Naša ljuba Gospa presvetega Srca,

ki njih je iz nemškega posnel
Janez Volčič,
duhoven ljubljanske škofije.

Te podučne in molitevni bukve obsegajo poročilo o molitveni družbi z imenom: Naša ljuba Gospa presvetega Srca, navadne molitve: jutranje, večerne, mešne, spovedne in obhajilne, molitve k presvetem Jezuzovem Sreči, Marijine pobožnosti, praznike preblazene Device Marije, častne naslove preblazene Device Marije, molitev k sv. Jožefu in pesni Naše ljube Gospe presvetega Srca.

Veljajo usnjate z zlatim obrezkom 1 gold. 40 kr., samo usnjate 1 gold. Ta knjiga se dobi tudi pri bukvarjih v Mariboru, Celji in v Ptujih. 2—3

Marija Pistl,

4—4

hči

Karl-a Hesse-ja,
pasarja in bronarja

v Mariboru

v vetrinjski ulici (Vitrinhofgasse)

se zahvaluje častitemu občinstvu, zlasti pa visoko častitej duhovščini za blagovoljno zaupanje, katero se je bilo skazovalo njenemu rajnemu očmu ter prosi za jednako zaupanje, ker si bode jednako marljivo prizadevala ročno in vsečno ustrezati v vseh pasarstvu i bronarstvu pripadajočih naročilih. Vselej in vsakemu se bode postreglo pošteno in po nizki ceni.

Lepo ajdovo seme

3—3

prodaja po nizki ceni

Konrad Grillwitzer.

Zaloga materialnega in špecerijskega blaga. Pekarija. Prodaja moke in poljskih pridelkov.

6—19

Važno za kmetovalce!

V Clayton in Shuttleworths-evi zalogi gospodarskih mašin
za Štajersko, Koroško, Hrvatsko in Kranjsko

v
Mariboru

Nr. 91. v Gračkem predmestju Nr. 91.

so za prodajo pripravljene najizvrstniše gospodarske mašine, na primer: mlatilnice, koje se gonijo ali s soparom, vodo, vitalom ali z rokami, potem: mašine za košenje trave, detelje in žita, razne mašine sejalnice, mlini za šrotanje in za drobno mlenje, družgalnice in stiskalnice, koruzo-lušniki, plugi, brane, mlinske žage, vinske pumpe, male brizgalnice, gasilnice, pipe itd. itd.

Ondi se dobivljajo tudi zvedenci, ki dobro umejo vsakovrstno mašinarsko delo na primer: stavljenje mlinov, žag, žganjarij, izdelovanje mlin-skih koles itd. itd.

Prevzamejo se tudi

vsakojaka dotična popravila

in to po najnižji ceni.

Priporočam

vsake vrste suhe in v firneži pripravljene barve, kakor tudi pemselne vsake velikosti po primerni ceni.

M. Berdajs

3-3 v Mariboru.

Orglarske in mežnarske službe

si išče mladenič z dobrimi spričevali sposobnosti. Tudi bi voljen bil, na kako večjo faro za pomočnika v obojem poslu iti.

Čč. gg. župniki in farni predstojniki, kateri orglarja in mežnarja potrebujejo, naj se blagovoljno obrnejo do č. g. kaplana Geč-a, pri sv. Miklauži pri Ormuži ali do opravištvu „Sl. Gosp.“

3-3

V O J S K E

sicer še ne bo tako brž, pač pa se nam že bliža čas žetve in mlative.

Mlatiči bodo dragi, to je gotovo, in se bodo vrh tega težko dobivali, žita pa bo, kakor se kaže, mnogo in ker se samo ne omlati, treba priskrbeti si že za časa drugih pripomočkov. Taki pripomočki so

ročne mlatilnice na cveke,

pri katerih ima troje, k večjemu čvetero ljudi, moških ali žensk, opraviti in katerih vsaka na dan 30 do 40 mernikov žita namlati. Pri tem je zrnje že očiščeno plev, klasje do zadnjega zrnja omlačeno. Teh mlatilnic je bilo lansko leto mnogo prodanih in kupci jih na vsó moč hvalijo. Goniti in rabiti jih je prav lahko.

Lansko leto so se prodajale po 132 gld. 50 kr., letos pa je cena znižana na 115 gld. v Ljubljani.

Zato mislimo, da ne bo noben količkaj veči posestnik zamudil napraviti si tako koristno mlatilnico; če pa jej eden sam ne zmore, naj si jo napravijo po dva, trije, štirje, tudi cele vasi ali občine skup. Da se že v enem letu splača, to je iz vsega tega gotovo vsakemu jasno. Dajó se tudi za plačo v obrokih.

Vsi drugi poljski in kmetijski stroji se lahko dobé, ako se naročé.

Zaloga ročnih mlatilnic v Ljubljani je pri

Jož. Debevcu,

v Gradiški ob tržaški ulici hiš.-štev. 57.

2-3